

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 10 15,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfint, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 10 15,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

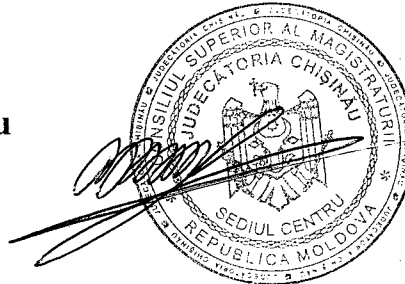
Dosar nr. 4-331/2018

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII		
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU		
SEDIUL CENTRU		
leșire Nr.	07-6-1805	
" 20 "	08	2018

Curtea Constituțională
MD-2004, mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu 28,

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Vă expediază alăturat în original Demersul din 26.06.2018, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și Încheierea judecătoriai Chișinău (sediul Centru) din 16.08.2018.

Judecătorul Judecătoriai Chișinău
(sediul Centru),

Petru PĂUN

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR. 1229		
24	08	20 18

Judecătoria municipiului Chișinău
sediul Centru
Contravenient Bîzgu Vitalie

DEMERS

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

În procedura judecătorei municipiului Chișinău cu sediul Centru se cauza contravențională de tragere la răspundere potrivit art.313 Cod contravențional a lui Băzgu Vitalie.

La 26 martie 208 procurorul pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale Bordea Vitalie a emis ordonanța de clasare a procesului penal în privința lui Bîzgu Vitalie cu tragerea la răspundere contravențională conform prevederilor art.313 Cod contravențional pentru săvîsirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova la 22.06.2017 prin Hotărîrea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin.(1) din Codul penal

(*excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu*) (sesizările nr.113g/2016 și nr.8g/2017)

a declarat *neconstituțional* textul „*intereselor publice sau*” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002.

În Hotărârea nr.14 din 27 mai 2014, Curtea a statuat că formulările generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.

Claritatea legii se exprimă printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică legea trebuie să conțină măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice.

Accesibilitatea legii prezumă publicarea ei în Monitorul Oficial în condițiile Legii nr.173-XIII din 6 iulie 1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, adică legea trebuie să fie accesibilă persoanelor la care se referă.

Pentru a satisface exigența **previzibilității** prevederilor legale, legea trebuie să fie redactată în termeni suficient de clari și preciși, cu toate noțiunile bine definite, care permite corelarea acțiunilor organului de urmărire penală cu exigențele legii și definesc în mod clar domeniul conduitei interzise și consecințele nerespectării prevederilor respective.

Astfel, în baza argumentelor invocate mai sus, considerăm că există o incertitudine privind constituționalitatea normei menționate care urmează a fi aplicate de instanța de judecată, iar conform Hotărârii pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), p.76 - în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității. Excepția data de neconstituționalitate este invocată în cadrul procesului contenciosului administrative declanșat, iar eventuala declarare drept neconstituțională a normei incidente ar da posibilitatea instanței de soluționare a litigiului declanșat. În final, considerăm că sunt întrunite toate cele 4 condiții la care trebuie să se limiteze verificarea judecătorului ordinar (p.82 din Hotărâre):

I. Actul contestat – dispozițiile art.313 Cod contravențional:” “depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridicecare”

- 2. Excepția este ridicată de una din părți;
- 3. Prevederile contestate urmează a fi aplicate de instanță la soluționarea cauzei;
- 4. Anterior Curtea Constituțională nu s-a pronunțat pe marginea prevederilor date.

În urma celor menționate, solicităm ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața Curții Constituționale a normelor de drept menționate. Sesizarea Curții Constituționale se anexează

Apelant

Vitalie Băzgu

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII		
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU		
SEDIUL CENTRU		
Intrare Nr.	05-3-62732	
"26"	06	2018

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Vitalie
2. Bîzgu
3. Adresa municipiul Chișinău comuna Colonița str.A.Mateevici,12
4. Funcția comandant adjunct al Batalionului serviciului special escortă și pază
5. Tel./fax 0698435096
6. Vladimir Kovali
7. Avocat
8. Chișinău str.A.Pușkin,33 ap.1A
9. Tel.069131764
10. Tel.079131764
11. 022 84 44 15

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.1. În procedura judecătoreii municipiului Chișinău cu sediul Centru se află cauza contravențională de tragere la răspundere a lui Bîzgu Vitalie potrivit prevederilor art.313 Cod contravențional în temeiul ordonanței procurorului pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale Bordea Vitalie din 26 martie 2018.

12.2. La 26 martie 208 procurorului pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale Bordea Vitalie a emis ordonanța de clasare a procesului penal în privința lui Bîzgu Vitalie cu tragerea la răspundere contravențională conform prevederilor art.313 Cod contravențional pentru săvîsirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

III .CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.1. La 26 martie 208 procurorului pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale Bordea Vitalie a emis ordonanța de clasare a procesului penal în privința lui Bîzgu Vitalie cu atragerea la răspundere contravențională conform prevederilor art.313 Cod contravențional pentru săvîsirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

13.2. În ordonanță sa invocat:

13.3. În cadrul urmăririi penale s-a stabilit că cet. Andrei Braguța la 13.08.2017 a toș reținut în cadrul cauzei penale nr.2017481228 fiind bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.349 alin.(1) din Codul penal și plasat în detenție în Izolatorul de detenție provizorie al Direcției de poliție a mun.Chișinău.

13.4. Prin încheierea Judecătoreii Chișinău, sediul Ciocana din 18.08.2017, s-a dispus aplicarea în privința cet. Andrei Braguța a măsurii preventive - arestarea preventivă pe un termen de 30 de zile.

13.5. În conformitate cu prevederile art.175 alin.(9) din Codul de executare,; arestul preventiv se asigură de către penitenciare, inclusiv de către izolatoarele de urmărire penală ale Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției iar din art.175/1 din același Cod rezultă că în izolatoarele de detenție provizorie pot f deținute doar persoanele reținute, pe un termen ce nu poate

depăși 72 de ore. În pofida prevederilor legale indicate supra, la data de 21.08.2017, după ce cet. Andrei Braguța a fost escortat de către angajații subdiviziunii specializate din cadrul Direcției de poliție mun. Chișinău la Penitenciarul nr. 13 Chișinău, pentru a fi deținut și continuat, factorii de decizie din cadrul acestei instituții de detenție au refuzat primirea; acestuia în penitenciar, sub pretextul că nu a fost în prealabil examinat medical, ceea ce de fapt nu este un temei legal de a refuza primirea deținuților.

La rândul său, angajații subdiviziunii specializate din cadrul Direcției de poliție mun. Chișinău, fără a avea careva temei legal, doar în baza refuzului administrației Penitenciarului nr. 13-Chișinău de a-1 primi pe cet. Andrei Braguța în penitenciar, l-au escortat pe numit înapoi în Izolatorul de detenție provizorie al Direcției de poliție mun. Chișinău.

Ca rezultat cet. Andrei Braguța, în perioada 21.08.2017-23.08.2017, s-a deținut ilegal și în condiții rele de detenție în Izolatorul de detenție provizorie al Direcției de poliție a mun. Chișinău, care nu este asigurat cu condiții pentru acordarea asistenței medicale corespunzătoare, ceea ce i-a cauzat victimei un prejudiciu corporal efectiv prin suprarăcirea organismului, condiții care, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr.122D/1648 din 08.09.2017, inclusiv au favorizat dezvoltarea bronhopneumoniei purulente bilaterale stabilite la cet. Andrei Braguța, care, la rândul său, a cauzat insuficiență respiratorie, în rezultatul căreia a survenit decesul victimei, ceea ce constituie urmări grave.

13.6. Prin urmare, la momentul examinării, existând o bănuială rezonabilă că prin faptele sus menționate, acționând contrar prevederilor legale exprese, atât factorii de decizie din cadrul Penitenciarului nr. 13-Chișinău, cât și cei din cadrul Direcției de poliție a mun. Chișinău, fiind persoane publice, au săvârșit acțiuni care au cauzat daune în proporții considerabile atât intereselor publice, cât și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, soldate cu urmări grave, s-a dispus pornirea urmăririi penale conform indicilor constitutivi al infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. d) din Codul penal.

În Cadrul efectuării urmăririi penale, au fost efectuate un șir de acțiuni de urmărire penală, au fost audiați martori, au fost recunoscuți în calitate de bănuți fostul Șef al Serviciului medical al Penitenciarului nr.13, mun. Chișinău Ignat Adriana și locțiitorul comandant BSEP al DP mun. Chișinău comisar Bîzgu Vitalie.

Analizând acțiunile cetățenilor Ignat Adriana, Bîzgu Vitalie și Gîncu Angelica se constată că acțiunile lor nu întrunesc elementele infracțiunii de cauzare a daunelor în proporții considerabile atât intereselor publice, cât și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, soldate cu urmări grave, deoarece în cazul dat lipsește latura obiectivă a infracțiunii. La baza acestei concluzii stă faptul că, la 22.06.2017, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 22 "Privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 328 alin. (1) din Codul penal (excesul sau depășirea atribuțiilor de serviciu)" a declarat neconstituțional textul "intereselor publice sau" din alineatul (1) al art. 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002.

13.7 Așa, analizând faptele cetățenilor Ignat Adriana, Bîzgu Vitalie și Gîncu Angelica, este necesar de ajuns la concluzia că acțiunile lor nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1), lit. d) Cod penal, de aceea în baza art. 275 alin.(1) pct.3) și art. 286 Cod de procedură penală urmează a fi dispusă clasarea cauzei penale în privința numiților, cu atragerea lor la răspundere contravențională conform art. 313 Cod contravențional, dat fiind faptul că s-a stabilit în acțiunile cetățenilor Ignat Adriana, Bîzgu Vitalie și Gîncu Angelica elementele de săvârșire a unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor, publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII.

14.1 Legislația pertinentă

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 7

Nici o pedeapsă fără lege

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, momentul în care a fost

săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 34

Dreptul la informație

(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngreunat.

(2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sînt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

(3) Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor sau siguranța națională.

(4) Mijloacele de informare publică, de stat sau private, sînt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.

(5) Mijloacele de informare publică nu sînt supuse cenzurii.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Prevederile relevante ale Codului contravențional:

Articolul 5. Principiul legalității

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decît în conformitate cu legea contravențională.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise

(3) Legea contravențională nu urmărește cauzarea de suferințe fizice sau lezarea demnității omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

Articolul 313. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu

Săvîrșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii,

se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.1. Conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție a hotărât că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legii ce urmează a fi aplicată la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată la cererea părților sau din oficiu să sesizeze Curtea Constituțională.

Curtea Constituțională în pct. 3 al hotărârii nr. 7 din 13 februarie 2001 „Pentru controlul constituționalității prevederilor art. 82 și art. 223 din Codul de procedură penală” de asemenea a statuat că „*având în vedere dispozițiile art. 31 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.*”

15.2 Până în prezent nu există o hotărâre a Curții Constituționale, având ca obiect examinarea constituționalității dispozițiilor articolului 313 Cod Contravențional.

15.3 Astfel, condițiile de formă pentru sesizarea Curții Constituționale în cauză sunt întrunite.

15.4. Din aceste motive, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție și conform hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția RM., -solicita Curții Constituționale

Admiterea prezentei cereri.

Sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pentru a verifica constituționalitatea sintagmei din dispoziția art. 313 Cod contravențional. „Săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii”

15.5. Dispozițiile contestate încalcă prevederile articolului 1 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia: „(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.” și contravine articolului 22 din Constituție, care prevede că: „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

15.6 Textul supus controlului constituționalității contravine prevederilor articolului 23 din Constituție, potrivit căruia:

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.

15.7 Dispozițiile art. 313 Cod contravențional nu sunt clare în partea ce ține de aprecierea „depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” pot avea și caracter nepatrimonial, creând astfel dificultăți și la delimitarea contravenției prevăzută de art. 313 din Codul contravențional de infracțiunea prevăzută la art. 328 Cod Penal. În același timp, legiuitorul nu a delimitat limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, or, noțiunile definesc aceleași circumstanțe într-o formulare extrem de vagă. Prin urmare, clarificarea și atribuirea de conținut noțiunii menționate la liberul arbitru al acuzării de stat și al instanței de judecată, apreciere care rămâne a fi exclusiv subiectivă.

Astfel din cauza modului în care sunt formulate, dispozițiile contestate pot fi aplicate în mod arbitrar.

15.8. Prevederile contestate încalcă articolul 20 din Constituție, potrivit căruia:

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

15.9. Exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86-ea sesiune plenară, 2011, §41). Principiul legalității și al certitudinii juridice consfințit prin art.1 alin.(3) din Constituție este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

15.10. În jurisprudența sa anterioară, Curtea a menționat că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile (Hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 27 septembrie 2016, §53).

15.11. Legea, actele normative, hotărârile Guvernului Republicii Moldova, ordinele Organelor administrației Publice Centrale trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise. Consider că principiul legalității – componentă a statului de drept – îl obligă pe legislator să reglementeze în mod clar competența instanței de judecată și a organelor administrative de a examina cauzele contravenționale. În acest sens, Curtea menționează că legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului.

15.12. Curtea Europeană a menționat că instanța, organul administrativ, organul de drept este acela care trebuie să fie competent pentru a stabili faptele, administrând probele necesare, iar apoi, pentru a alege normele juridice aplicabile, a le interpreta și a le aplica în mod concret, iar dacă chestiunea privind stabilirea faptelor sau interpretarea dreptului se află în competența unei autorități administrative, a cărei soluție se impune instanței, știrbește plenitudinea de jurisdicție de care aceasta trebuie să se bucure.

15.13 Prin generalitatea formulării urmărilor prejudiciabile, menționate *supra*, există riscul ca organele judiciare să aplice art.313 din Codul contravențional nu în calitate de contravenție *materială*, ci ca una *formală*, adică doar în baza constatării acțiunilor incriminate, făcând abstracție de evaluarea urmărilor prejudiciabile. Or, din perspectiva principiului *ultima ratio* în materie de legiferare penală, contravențională nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate și gravitate, care să justifice sancțiunea penală.

Lipsa unor criterii clare, previzibile și accesibile pentru aprecierea urmărilor prejudiciabile ale contravenției prevăzute de art.313 Cod contravențional determină organele judiciare de a aprecia impactul *concret* al acțiunilor persoanelor publice asupra unei valori *abstracte* protejate de legea penală precum este „interesul public”.

Or Comisia de la Veneția, a subliniat că: Articolul 7 (din Convenție) nu impune o previzibilitate absolută, iar interpretarea judiciară este uneori inevitabilă. Însă un anumit nivel de claritate juridică este necesară, încât dispozițiile penale care folosesc astfel de formulări, precum, de exemplu, „încălcarea statului de drept” sau „încălcarea democrației”, cu ușurință pot fi considerate ca încălcând Convenția.”

Consider că organele de drept nu se pot substitui legiuitorului în concretizarea laturii obiective a contravenției, realizând astfel competențe specifice puterii legiuitoare. În Hotărârea nr.21 din 22 iulie 2016, făcând referire la jurisprudența Curții Europene, Curtea Constituțională a statuat că: „Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste

elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (§ 63).”
15.14. Curtea Constituțională a Republicii Moldova la 22.06.2017 prin Hotărârea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin.(1) din Codul penal

(*excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu*) (sesizările nr.113g/2016 și nr.8g/2017)
a declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002.

15.15 În Hotărârea nr.14 din 27 mai 2014, Curtea a statuat că formulările generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.

15.15 Astfel, în Hotărârea nr.6 din 16 aprilie 2015, Curtea a statuat că:

„Legiuitorul are dreptul de apreciere a situațiilor ce necesită a fi reglementate prin norme legale. Acest drept semnifică posibilitatea de a decide asupra oportunității la adoptarea actului legislativ în conformitate cu politica penală promovată în interesul general. Totodată, orice reglementare urmează a fi în limitele principiilor statuate în sistemul de drept în vigoare și să se subscrie principiului preeminenței dreptului.”

15.16.. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 22 iulie 2016).

15.17. **Claritatea legii** se exprimă printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică legea trebuie să conțină măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice.

Accesibilitatea legii prezumă publicarea ei în Monitorul Oficial în condițiile Legii nr.173-XIII din 6 iulie 1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, adică legea trebuie să fie accesibilă persoanelor la care se referă.

Pentru a satisface exigența **previzibilității** prevederilor legale, legea trebuie să fie redactată în termeni suficient de clari și preciși, cu toate noțiunile bine definite, care permite corelarea acțiunilor organului de urmărire penală cu exigențele legii și definesc în mod clar domeniul conduitei interzise și consecințele nerespectării prevederilor respective.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. Cererea de chemare în judecată.

17.1. Încheierea privind acceptarea cererii de chemare în judecată și pregătirea pricinii pentru dezbateri judiciare.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Republica Moldova
municipiul Chișinău
“26” iunie 2018

Bîzgu Vitalie

ÎNCHEIERE

16 august 2018

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței judecătorul

- Petru Păun

Grefier

- Alexandra Evstafiev

Cu participarea:

Procurorul

- Bordea Vitalie

Avocaților

- Kovali Vladimir, Bordeniuc Iurie,
Cebotari Andrei, Vieru Vadim

Făptuitorilor

- Ignat Adriana, Gîncu Angelica, Bîzgu Vitalie

examinând în ședință publică cererea înaintată de Vitalie Bîzgu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale privind învinuirea lui Ignat Adriana, Gîncu Angelica și Bîzgu Vitalie în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 din Codul Contravențional,

a c o n s t a t a t :

1. La 28.03.2018, în procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a parvenit spre examinare cauza contravențională de învinuirea lui Ignat Adriana, Gîncu Angelica și Bîzgu Vitalie în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 din Codul Contravențional.
2. La 29.03.2018, cauza a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului Petru Păun.
3. Prin încheierea din data de 30 martie 2018, în acord cu prevederile art. 473 lit. b) din Codul Contravențional al RM a fost fixat termenul pentru examinarea cauze.
4. La 26.06.2018, făptuitorul Vitalie Bîzgu, a depus o cerere prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității sintagmei „care contravine intereselor publice” din art. 313 din Codul Contravențional al Republicii Moldova.
5. În motivarea cererii s-a invocat că, în procedura judecătoriei Chișinău (sediul Centru) se află cauza contravențională de învinuirea lui Ignat Adriana, Gîncu Angelica și Bîzgu Vitalie în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 din Codul Contravențional.
6. La 26 martie 2018 procurorul pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale Bordea Vitalie a emis ordonanța de clasare a procesului penal în privința lui Bîzgu Vitalie cu tragerea la răspundere contravențională conform prevederilor art. 313 din Codul contravențional pentru săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.
7. Curtea Constituțională a Republicii Moldova la 22.06.2017 prin Hotărârea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal a declarat neconstituțional textul „*intereselor publice sau*” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002.
8. În Hotărârea nr.14 din 27 mai 2014, Curtea a statuat că formulările generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.

9. Claritatea legii se exprimă printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică legea trebuie să conțină măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice.
10. Accesibilitatea legii prezumă publicarea ei în Monitorul Oficial în condițiile Legii nr. 173-XIII din 6 iulie 1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, adică legea trebuie să fie accesibilă persoanelor la care se referă.
11. Pentru a satisface exigența previzibilității prevederilor legale, legea trebuie să fie redactată în termeni suficient de clari și preciși, cu toate noțiunile bine definite, care permite corelarea acțiunilor organului de urmărire penală cu exigențele legii și definesc în mod clar domeniul conduitei interzise și consecințele nerespectării prevederilor respective.
12. Considerând făptuitorul Bîzgu Vitalie, că există o incertitudine privind constituționalitatea normei menționate care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, iar conform Hotărârii pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), p.76 - în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității. Excepția de neconstituționalitate este invocată în cadrul procesului contenciosului administrative declanșat, iar eventuala declarare drept neconstituțională a normei incidente ar da posibilitatea instanței de soluționare a litigiului declanșat. În final, considerând că sunt întrunite toate cele 4 condiții la care trebuie să se limiteze verificarea judecătorului ordinar (p.82 din Hotărâre):
  - Actul contestat - dispozițiile art. 313 din Codul contravențional: „care contravine intereselor publice”;
  - Excepția este ridicată de una din părți;
  - Prevederile contestate urmează a fi aplicate de instanță la soluționarea cauzei;
  - Anterior Curtea Constituțională nu s-a pronunțat pe marginea prevederilor date.
13. **Expunerea pretensei încălcări sau a pretenșelor încălcări ale Constituției, precum și a argumentelor aduse în sprijinul acestor afirmații:**
14. Conform art. art. 7 din Constituția R. Moldova, constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.
15. Conform art. 20 din Constituția R. Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngradi accesul la justiție.
16. Conform art. 21 din Constituția R. Moldova, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.
17. Conform art. 23 alin. (2) din Constituția R. Moldova, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.
18. Conform art. 34 din Constituția R. Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngradit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sînt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor sau siguranța națională.

Mijloacele de informare publică, de stat sau private, sînt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice. Mijloacele de informare publică nu sînt supuse cenzurii.

19. Conform art. 53 din Constituția R. Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei. Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvîrșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.
20. Conform art. (5) din Codul Contravențional, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decît în conformitate cu legea contravențională. Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise. Legea contravențională nu urmărește cauzarea de suferințe fizice sau lezarea demnității omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.
21. Art. 313 din Codul Contravențional, prevede răspunderea pentru, săvîrșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, fapte care se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.
22. În ședința de judecată făptuitorul Bîzgu Vitalie și avocatul acestuia Kovali Vladimir, au susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe motivele de fapt și de drept invocate în aceasta.
23. În ședința de judecată făptuitorii Ignat Adriana, Gîncu Angelica și avocații Bordeniuc Iurie, Cebotari Andrei, la fel au susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe motivele de fapt și de drept invocate în aceasta.
24. În ședința de judecată avocatul Vieru Vadim și procurorul Bordea Vitalie, au solicitat respingerea cererii invocând că aceasta este neîntemeiată și este înaintată cu scopul de a tergiversa procesul.
25. Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră cererea înaintată de Vitalie Bîzgu privind sesizarea Curții Constituționale pentru a supune controlului constituționalității sintagma „*care contravine intereselor publice*” din art. 313 Cod Contravențional, întemeiată și o va admite din considerentele expuse mai jos.
26. În conformitate cu dispoziția art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.
27. Potrivit art.135 alin.(1) lit. a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”.

28. Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art. 4 alin.(1) lit. a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.
29. La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție:
- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
  - excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
  - sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;
30. Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:
- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
  - (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
  - (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
  - (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
31. După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.
32. Or, obiectul excepției de neconstituționalitate invocat supra îl constituie sintagma „*care contravine intereselor publice*” din art. 313 din Codul Contravențional, care intră în categoria actelor menționate la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către un participant la prezentul proces contravențional – făptuitorul Vitalie Bîzgu.
33. Totodată instanța de judecată conchide că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale care să aibă ca obiect prevederile stipulate. Mai mult decât atât norma invocată drept neconstituțională de către făptuitorul Vitalie Bîzgu urmează a fi aplicată la examinarea prezentei cauze contravenționale în instanța de fond.
34. În acest context, notăm că în speță sunt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*care contravine intereselor publice*” din art. 313 din Codul Contravențional.
35. Totodată, instanța de judecată consideră necesar a dispune suspendarea examinării cauzei contravenționale de învinuirea lui Ignat Adriana, Gîncu Angelica și Bîzgu Vitalie în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 din Codul Contravențional, până la

exercitarea, de către Curtea Constituțională, a controlului constituționalității sintagmei „*care contravine intereselor publice*” din articolul 313 din Codul Contravențional.

36. Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de făptuitorul Vitalie Bîzgu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale privind învinuirea lui Ignat Adriana, Gîncu Angelica și Bîzgu Vitalie în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 din Codul Contravențional.

37. În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea înaintată de făptuitorul Vitalie Bîzgu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale privind învinuirea lui Ignat Adriana, Gîncu Angelica și Bîzgu Vitalie în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 din Codul Contravențional.

Se ridică excepția de neconstituționalitate la sesizarea depusă de făptuitorul Vitalie Bîzgu, pentru verificarea constituționalității sintagmei din art. 313 din Codul contravențional și anume „*care contravine intereselor publice*” sub aspectul corespunderii cu prevederile art. 7, 20, 21, 23 alin. (2), 34, 53 din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă examinarea cauzei contravenționale privind învinuirea lui Ignat Adriana, Gîncu Angelica și Bîzgu Vitalie în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 din Codul Contravențional, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra sesizării înaintate.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de făptuitorul Vitalie Bîzgu, pentru verificarea constituționalității sintagmei din art. 313 din Codul contravențional și anume „*care contravine intereselor publice*”.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
judecătorul**

Petru PĂUN